

PRAKTISCHE SECTORORIËNTATIE

**VOEDSEL,
NATUUR EN
LEEFOMGEVING**

COLOFON

Uitgeverij: Edu'Actief b.v.
0522-235235
info@edu-actief.nl
www.edu-actief.nl

Auteur: Hanneke Jansen
Eindredactie: Daphne Ariaens

Titel: Praktische sectororiëntatie - Voedsel, natuur en leefomgeving

ISBN: 978 90 3722 287 6

Omslagfoto: iStockphoto.com

Afbeeldingen: ©Pixton, digitalreflections / Shutterstock.com; www.bunnybin.nl; Han de Kroon;
Boomgaard de Zoete Kers; www.fleurop.nl; Boerderij 't Paradijs, www.globalgap.org

© Edu'Actief b.v. 2016

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in compilatiewerken op grond van artikel 16 Auteurswet kan men zich wenden tot de Stichting PRO (www.stichting-pro.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Edu'Actief, te vinden op www.edu-actief.nl.

INHOUD

Voorwoord	4
Hoofdstuk 1 Werken in de groenvoorziening	6
Hoofdstuk 2 Werken op een kinderboerderij	23
Hoofdstuk 3 Werken in een hoveniersbedrijf	36
Hoofdstuk 4 Werken in een boerderijwinkel	51
Hoofdstuk 5 Werken in een bloemisterij	69
Hoofdstuk 6 Werken op een kwekerij	87
Hoofdstuk 7 Herhaling	103
Eindopdracht en reflectie	111

VOORWOORD

Dit leer-werkboek gaat over de sector Voedsel, natuur en leefomgeving.

Je gaat deze sector beter leren kennen.

Er zijn veel verschillende beroepen en werkzaamheden in de sector Voedsel, natuur en leefomgeving. Je gaat deze beroepen bekijken en de werkzaamheden oefenen.

Misschien wil je later werken in de sector Voedsel, natuur en leefomgeving.

Dan moet je weten welke beroepen en werkzaamheden er zijn.

Maar je moet ook weten wat je daarvoor moet kunnen. En of je er geschikt voor bent.

De sector Voedsel, natuur en leefomgeving is verdeeld in 4 groepen.

Je kunt werken in de diervverzorging, zoals in een dierenasiel of op een kinderboerderij.

Je kunt werken in de groene detailhandel, zoals in een boerderijwinkel of tuincentrum.

Je kunt werken in de natuur en het groen, zoals in een hoveniersbedrijf.

Of je kunt werken in de plantenteelt, zoals op een kwekerij.

Picto

In dit boek zie je bij sommige opdrachten een picto. Een pictogram geeft je informatie over de opdracht. Hierna lees je wat de picto's betekenen.

VOORBEREIDEN

Bij dit picto ga je nadenken over een opdracht.

Je denkt na over wat je straks gaat doen.

Je gaat de opdracht voorbereiden.

UITVOEREN

Bij dit picto ga je de opdracht uitvoeren.

Je gaat bijvoorbeeld iets maken. Of je gaat iets doen.

EVALUEREN

Bij dit picto ga je evalueren.

Je controleert of je de opdracht goed hebt gedaan.

Wat ging er goed en wat ging er minder goed?

Wat vond je van de opdracht?

Wat kon je eerst niet, wat je nu wel kunt?

Wat ga je de volgende keer anders doen?

REFLECTEREN

Bij dit picto ga je reflecteren.
 Je denkt na over wat je hebt geleerd.
 En wat dat betekent voor je toekomst.
 Wat ga je nu doen?
 Hoe gaat het verder?

IN GESPREK

Bij dit picto ga je in gesprek.
 Om een opdracht na te bespreken kun je de StruX-kaarten gebruiken.

WEBSITE

Bij dit picto ga je iets bekijken op de website van StruX.
 Dit kan bijvoorbeeld een foto, formulier of film zijn.
 Volg deze stappen.

1. Ga naar www.strux.nl
2. Klik op de knop deelnemer.
3. Klik op 'Ik, leren en werken'.
4. Klik op de foto van dit leer-werkboek.
5. Klik op de link van de opdracht.

PORTFOLIO

Misschien werk je met een portfolio.
 In je portfolio stop je bewijsstukken.
 Als je dit picto ziet, kun je een bewijsstuk toevoegen.
 Bespreek dit met je begeleider.

Beeldwoordenboek

In dit boek staan gekleurde woorden.
 Gekleurde woorden moet je kennen.
 Het zijn belangrijke woorden.
 Deze woorden kun je opzoeken in het beeldwoordenboek.
 Ga naar beeldwoordenboek.strux.nl.

HOOFDSTUK 1

WERKEN IN DE GROENVOORZIENING

Dit hoofdstuk gaat over het werken in de groenvoorziening.
Je leert welke werkzaamheden je uitvoert in plantsoenen of langs de weg.
Bijvoorbeeld grasmaaien of onkruid plukken.

In de **groenvoorziening** help je mee om de openbare groene ruimte netjes te houden.
Je onderhoudt parken en **plantsoenen**. Je plukt **onkruid** en ruimt bladafval op.
Ook ga je **schoffelen**, **snoeien** en grasmaaien.
Je werkt altijd samen met anderen.

OPDRACHT 1

Welke werkzaamheden doe je in de groenvoorziening?
Zet er een kruisje bij.

Samenwerken

Als je in de groenvoorziening werkt, ben je altijd met collega's aan het werk.
Goed kunnen samenwerken is dan ook belangrijk.
Samen krijg je het werk sneller klaar.
En sommige dingen kun je nu eenmaal niet alleen.

Denk maar aan samen iets zwaars tillen of iets vasthouden voor elkaar.
 Met collega's werken brengt ook gezelligheid.
 Je maakt altijd wel een praatje tijdens het werk.

OPDRACHT 2

Welke voordelen heeft samenwerken?

OPDRACHT 3

Maak groepjes van 3 of 4 personen.

Kies met je groepje iets wat je doet tijdens het werk in de groenvoorziening. Bijvoorbeeld: grasmaaien.

Jullie gaan deze werkzaamheid uitbeelden voor de hele groep. De groep moet raden welke werkzaamheid jullie uitvoeren.

Dit zijn de spelregels:

- Laat de activiteit zien met lichaamshouding en gebaren.
- Let op dat je verschillende handelingen in logische volgorde uitvoert.
- Je mag niet praten.
- Je mag wel geluiden maken, om het duidelijker te maken.

Hoe vond je het om samen te werken in deze opdracht?

Kon je goed overleggen met de anderen bij het kiezen van een activiteit te komen?

ja/nee

Hebben jullie vooraf afgesproken wie wat ging uitbeelden? **ja/nee**

Hoe ging het samenwerken?

- goed
- niet zo goed

Hoe kwam dat?

Ben je tevreden over jouw rol tijdens de oefening? **ja/nee**

Waarom vind je dat?

Buiten werken

In de groenvoorziening ben je iedere dag buiten aan het werk. In de **openbare ruimte**. Dat zijn plekken waar iedereen mag komen. In parken en plantsoenen, op speelterreintjes of langs de weg. Jouw werk wordt dus altijd gezien!

OPDRACHT 4

Bekijk de portretten van deze mensen.

Hoi, ik ben Joke. Ik ben graag op pad.
Ik vind het leuk om met mensen om te gaan.
Ik kan goed dingen regelen.

Hoi, ik ben Mike. Ik ben graag buiten.
Het liefst werk ik met mijn handen.
Verder speel ik graag een partijtje voetbal
met mijn vrienden.

Hallo, mijn naam is Richard.
Ik houd ervan om dingen te onderzoeken.
Ik werk graag alleen en ben ook goed in
rekenen.

Hallo, ik ben Laura. Ik ben erg muzikaal.
Ik ben ook creatief en vind het leuk om iets
te knutselen. Het liefst doe ik dat samen met
anderen.

Wie is het meest geschikt om in de groenvoorziening te werken?

- Joke
- Richard
- Mike
- Linda

Waarom vind je dat? _____

Wat zijn belangrijke eigenschappen om in de groenvoorziening te kunnen werken?

Een park of plantsoen

Veel mensen maken graag een wandeling door een park of plantsoen.

Je kunt het zien als een heel grote tuin, waar iedereen mag komen.

Veel mensen houden van de groene **gazons** en de mooie bomen.

Vaak is er een **vijver** en staan er bloeiende **heesters**.

Soms staan er ook kunstwerken in een park of plantsoen.

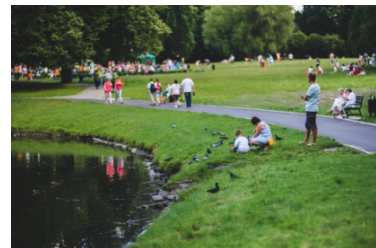
OPDRACHT 5

Waar aan herken je een park of plantsoen?

OPDRACHT 6

Zet een kruisje onder de foto's die een park of plantsoen laten zien.

Onderhoud uitvoeren

De groene omgeving in parken en plantsoenen is mooi.

Maar gras, bomen en planten groeien.

Als je er niks aan doet, groeit alles dicht.

De planten verstikken elkaar en overwoekeren paden.

Daarom worden parken en plantsoenen onderhouden.

Als je werkt in de groenvoorziening, help je mee bij de uitvoering van dat onderhoud.

Je gaat bijvoorbeeld onkruid verwijderen, bladafval opruimen of grasmaaien.

OPDRACHT 7

Waarom is onderhoud aan parken en plantsoenen belangrijk?

Je kunt meerdere antwoorden kiezen.

- omdat bomen en planten anders te groot worden
- omdat de mensen anders gaan klagen
- omdat het er anders onverzorgd uitziet
- omdat de natuur dat niet zelf doet

OPDRACHT 8

Bekijk de foto's. Is hier onderhoud nodig?
Schrijf eronder wat er volgens jou moet gebeuren.

Zwerfvuil
Zwerfvuil is afval dat buiten op straat ligt, in de berm of in de plantsoenen.
Overal waar mensen komen, vind je zwerfvuil.
Dit staat slordig en het is ook nog eens heel slecht voor het milieu.
Afval van glas, plastic en metaal verteert niet. Als het niet wordt opgeruimd, zwerft het nog een paar honderd jaren rond.

OPDRACHT 9

Waarom is het belangrijk om zwerfafval op te ruimen?

OPDRACHT 1

Bekijk de tekening.

Waar zie jij zwerfafval? Zet er een cirkel om.

Zwerfvuil verzamelen

Het opruimen van zwerfvuil hoort tot jouw taken als je gaat werken in de groenvoorziening.

Hygiëne is daarbij belangrijk.

Bescherm jezelf daarom goed en draag handschoenen tijdens het werk.

Het opruimen doe je met behulp van een **vuilniszakhouder** en een **grijper**.

OPDRACHT 1 1

Waarom draag je handschoenen als je afval verzamelt? Schrijf 3 dingen op.

Grasmaaien

In de openbare groene ruimte zijn veel gazons.
 Het gras van het gazon moet een paar keer per jaar gemaaid worden.
 Te hoog gras staat niet netjes.
 Bovendien groeit het gras ook beter als het regelmatig gemaaid wordt.

OPDRACHT 1 2

Schrijf 2 redenen op waarom je gras moet maaien.

1. _____

2. _____

OPDRACHT 1 3

Met welke machine kun je grasmaaien?

Onkruid verwijderen

Tussen de planten en struiken, en zelfs tussen stenen, groeit altijd **onkruid**.
 Onkruid zijn planten die daar ongewenst zijn. Die moeten er dus uit.

Je kunt het onkruid met de hand eruit trekken als het niet diep geworteld zit.

Dat heet **wieden**.

Zitten de wortels wel stevig in de grond, dan schop je het onkruid los.

Daarvoor gebruik je een **schoffel** of een **hak**.

Het losgeschoffelde onkruid haal je eruit met een **hark**.

Schoffel.

Hak.

Hark.

©DONAR Groen B.V.

OPDRACHT 14

Wat is onkruid?

Wat is wieden?

Welk gereedschap gebruik je als je het onkruid er niet met de hand uit kunt trekken?

OPDRACHT 15

Je gaat nu zelf onkruid verwijderen.

Overleg met je begeleider waar je dit gaat doen.

VOORBEREIDEN

Bekijk de plek waar jij onkruid gaat verwijderen.

Bepaal met je begeleider welke planten onkruid zijn.

Verzamel het gereedschap en de spullen die je nodig hebt.

Spreek af hoe je het afval opruimt.

UITVOEREN

Schoffel het onkruid los. Of trek het onkruid er met de hand uit.
Verwijder de losse plantenresten met een hark.
Ruim het afval op.

Voorgedaan	☐
Samen gedaan	☐
Zelf gedaan	☐

EVALUEREN

Hoe heb je deze opdracht uitgevoerd?

Wat ging goed?

Wat ging minder goed?

REFLECTEREN

Hoe vond je het om deze opdracht te doen?

Je hebt geoefend voor de competentie Instructies en procedures opvolgen.

Ben je daar nu beter in geworden? **ja/nee**

Leg je antwoord uit.
